

UDVIKLING TÆT PÅ DIG

Region Sjællands Udviklingsstrategi
2024 - 2033

REGION
SJÆLLAND

- vi er til for dig

INDHOLD

En fælles og bæredygtig retning for hele Region Sjælland	3
Tæt samarbejde indadtil i regionen og udadtil i omverdenen	4
Samspil med borgerløfter i Regionsrådets strategi	5
DEN ATTRAKTIVE REGION	6
DEN KOMPETENTE REGION	12
DEN SAMMENHÆNGENDE REGION	18
DEN GRØNNE REGION	24
DEN INTERNATIONALE FEMERN BÆLT REGION	30
Sådan laver vi regional udvikling	36
Strategiske partnerskaber	36
Fundraising og rådgivning	37
Internationale samarbejder	37
Udvikling sammen med borgerne	38

En fælles og bæredygtig retning for hele Region Sjælland

Region Sjælland er en attraktiv og dynamisk region i konstant udvikling. Her er der plads og muligheder til at udleve sine drømme, tæt på smuk natur, spændende kulturtilbud og gode job- og uddannelsesmuligheder. Alt det gør, at flere borgere stadig vælger at flytte til og besøge Region Sjælland.

Når Femern Bælt-forbindelsen står klar i 2029 bliver vi tilmed landfast med Tyskland og resten af Europa. En helt ny grænsegeografi opstår og vil skabe vækst og udviklingsmuligheder, der kan blive en katalysator for varig udvikling i hele Region Sjælland. Det tillader os at drømme stort og betyder, at vi allerede nu skal planlægge langsigtet for at kunne indfri de mange potentialer.

Vi står også overfor udfordringer nu og i fremtiden. Det påvirker livet for regionens 850.000 borgere og presser vores klima, miljø og natur. Udfordringerne kræver handling, men de er ikke større end vi kan løse dem i fællesskab.

For at lykkes, kræver det stærke samarbejder og et blik for helheden på tværs af administrative grænser, sektorer og interesser. Vi skal alle bidrage og udnytte potentialerne til at løse de udfordringer, vi står overfor regionalt og ude i verden. Det kræver, at vi sammen tænker nyt og samtidig dyrker og styrker Region Sjællands mange eksisterende kvaliteter.

Heino Knudsen

Regionsrådsformand, Region Sjælland

Vi skal inddrage borgere og samarbejdspartnere og lytte til lokale ønsker og drømme. Fremtiden er på mange områder uforudsigelig, men vi må forsøge at være på forkant med udviklingen og tilpasse os forandringerne, imens de opstår.

Med den regionale udviklingsstrategi fastlægger vi en ambitiøs og fælles retning for Region Sjællands fremtid de næste 10 år. Strategien indeholder fem temaer, som spiller sammen indbyrdes og skal udvikle regionen bæredygtigt – det gælder både **grønt**, **økonomisk** og **socialt**.

Vi skal ikke alene accelerere den grønne omstilling og beskytte vores klima, miljø og natur. Det handler også om forsat at udvikle regionen i en økonomisk og socialt bæredygtig retning, med hurtige og nemme transportløsninger, attraktive uddannelses tilbud og gode muligheder for at leve et sundt, trygt og meningsfyldt liv. Et liv med tro på fremtiden uanset, hvor i regionen man bor.

Vi håber, at udviklingsstrategien bliver taget godt imod og bliver et omdrejningspunkt for samarbejde, så dens ambitioner omsættes til konkrete initiativer til glæde og gavn for alle i Region Sjælland.

Christian Wedell-Neergaard

Formand for udvalget for regional udvikling, uddannelse, kollektiv trafik og internationalt samarbejde

Region Sjælland støtter op om:

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Tæt samarbejde indadtil i regionen og udadtil med omverdenen

Vi skal samarbejde tæt indadtil i regionen og udadtil med omverdenen for at rykke udviklingen i Region Sjælland. Strategien er derfor blevet til i tæt koordination med mange andre politiske dagsordener, som vi støtter op om, herunder:

- **De kommunale udviklingsplaner og strategier**
- **Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses strategi for erhvervsfremme i Region Sjælland**
- **De Lokale Aktionsgrupper (LAG) udviklingsstrategier**
- **Det Regionale Arbejdsmarkedsråd for Sjælland**
- **Destinationsselskaber og visitorganisationers visioner for turisme og erhvervsudvikling**

Samtidig spiller vi en stor og aktiv rolle i interregionale samarbejder som Greater Copenhagen og deres EU kontor i Bruxelles, STRING og Femern Bælt Komiteen.

Her trækker vi i samme retning på tværs af grænser for at være en international drivkraft for bæredygtig vækst og udvikling for borgere, virksomheder og besøgende.

For at vi sammen kan styrke den regionale udvikling og gribe nye og aktuelle dagsordener, vil udviklingsstrategiens ambitioner og mål blive revideret hvert fjerde år.

Samspil med borgerløfter i Regionsrådets strategi

Region Sjællands Udviklingsstrategi tager udgangspunkt i Regionsrådets strategi "Region Sjælland – for borgerne". I centrum for strategien er 12 forandringskabende borgerløfter, som politikerne i Regionsrådet vil arbejde for.

Borgerløfterne er relateret til Regionsrådets fire overordnede ambitioner om at komme tættere på borgerne, arbejde for mere forebyggelse, skabe bedre sammenhæng og mere grøn omstilling.

Fire ud af de 12 borgerløfter i *Regionsrådets strategi* er udvalgt til Region Sjællands Udviklingsstrategi. De fire udvalgte borgerløfter er sammenfaldende med Regionsrådets politiske ambitioner og mål for den regionale udvikling:

- **Borgerløfte #3:**
Flere borgere får en uddannelse tæt på.
- **Borgerløfte #10:**
Borgerne møder bæredygtige løsninger.
- **Borgerløfte #11:**
Borgerne oplever en attraktiv og grøn region.
- **Borgerløfte #12:**
Infrastrukturen styrker borgernes mobilitet med grønne transportløsninger.

DEN ATTRAKTIVE REGION

T
E
M
A

Borgerløfte #11
Borgerne oplever en
attraktiv og grøn region

Plads til drømmene

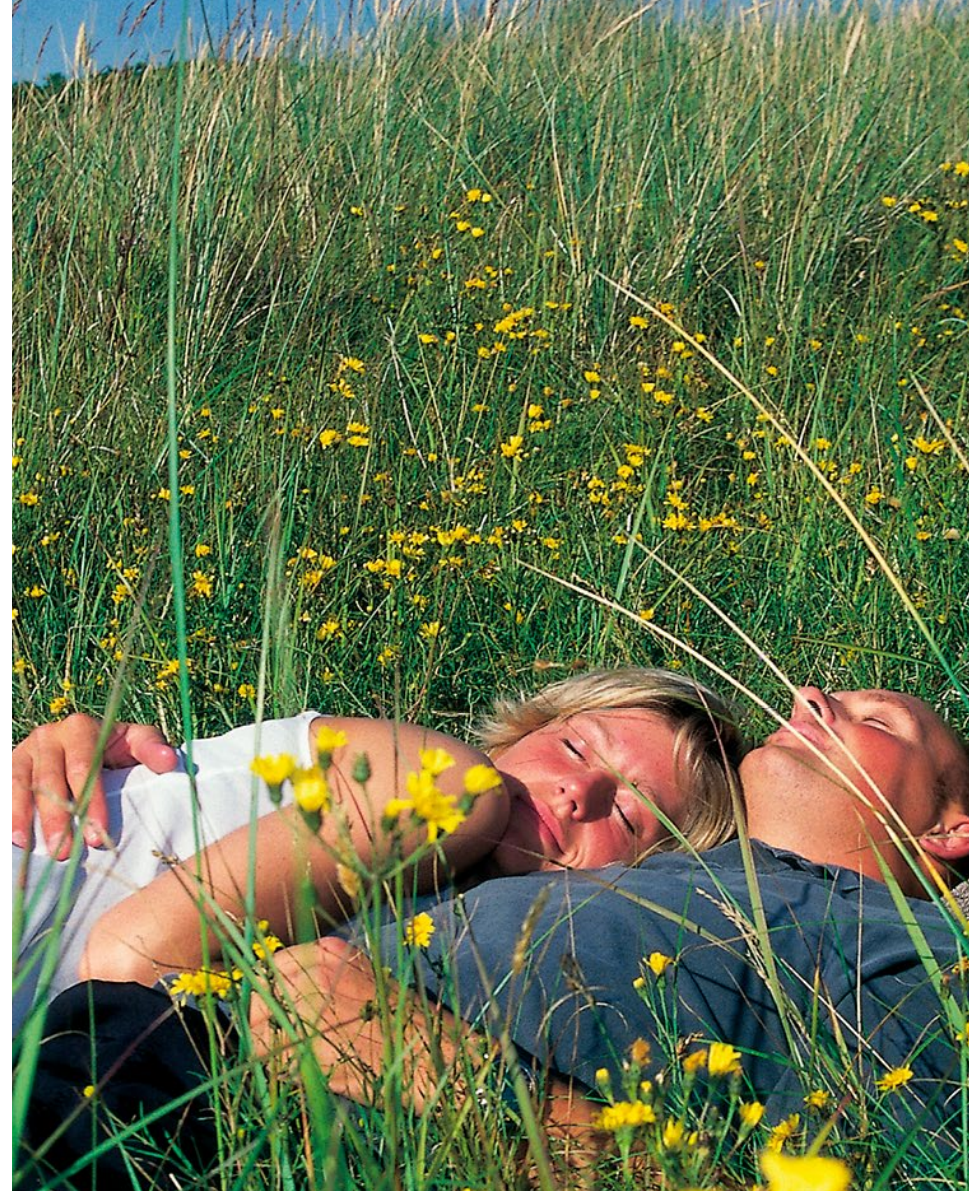
I Region Sjælland er der god plads til, at alle kan udleve sine drømme.

Her er der altid kort afstand til smuk natur, et rigt kultur- og foreningsliv og stærke lokalsamfund, hvor folk hjælper hinanden og skaber oplevelser sammen.

Uanset om man er under uddannelse, stifter familie eller tager hul på seniortilværelsen, findes der gode rammer og fællesskaber i Region Sjælland. Her er kvalitetsuddannelser, spændende job og god offentlig service for børn, unge og voksne. Sammen med et rigt handelsliv og unikke kultur- og naturoplevelser betyder det, at stadig flere flytter til og besøger regionens attraktive købstæder og landsbyer.

Regionens borgere og virksomheder nyder desuden godt af at have kort afstand til de større byer uden for regionen. Og når den faste Femern-forbindelsen åbner i 2029, kommer regionen tættere på Tyskland og Europa. Det vil styrke udviklingen overalt i regionen med attraktive arbejdspladser, markeder, uddannelser og kulturelt samspil.

Sammen skal vi dyrke og styrke Region Sjællands kvaliteter og sikre, at alle borgere kan leve et langt og sundt liv i vores attraktive region.

REGION SJÆLLAND VIL

Styrke sundheden og trivselen for borgerne.

Skabe attraktive kulturtilbud og naturoplevelser.

Udvikle bæredygtige landdistrikter og byer med attraktive levevilkår for borgere og virksomheder.

Centrale potentialer i Region Sjælland

Det stærke foreningsliv giver attraktive byer og lokalsamfund

De 750 idrætsforeninger og mange frivillige foreninger sikrer sammenhold og aktiviteter i byer og lokalsamfund. Stærke fællesskaber er vigtige for en øget inklusion, trivsel og sundhed blandt regionens borgere.

Femern-tunnelen gør regionen attraktiv for flere besøgende

Den faste Femern Bælt-forbindelse gør regionens attraktioner, kyster og købstæder mere tilgængelige og attraktive for nordeuropæere. Der er brug for godt værtskab og nye oplevelser til flere besøgende.

Unik natur, kulturhistorie og fødevarer gør regionen enestående

I Region Sjælland er man nabo til kystområder, skove og landskaber, der er nationale klenodier og UNE-SCO-verdensarv. Du finder også vingårde, restauranter, bryggerier og producenter der skaber fødevarer af højeste kvalitet. Denne enestående kombination af natur, kulturhistorie og fødevarer udgør en unik del af regionens DNA og rummer et stort udviklingspotentiale.

”Region Sjælland har mange dygtige fødevarer virksomheder, restauratører og producenter, der laver høj kvalitetsfødevarer.

De bidrager med unikke madoplevelser, lokale jobs og stærke fællesskaber. De er en del af det der gør Sjælland, Lolland og Falster attraktiv for borger og besøgende”

Kim Rahbek
Formand for Business Lolland-Falster,
restauratør og fødevarerentreprenør

Centrale udfordringer i Region Sjælland

Borgernes mentale sundhed er udfordret

Næsten hver femte borger i regionen har dårligt mentalt helbred, og flere end tidligere føler sig stressede, ensomme og isolerede. Især blandt unge er livskvaliteten dalende. Her viser tal fra 2021, at 41% ikke er tilfredse med livet.

Den digitale infrastruktur halter efter resten af Danmark

Hurtigt internet er vigtig infrastruktur for alle i det digitale Danmark. I 2025 er der hurtigt internet hos 98% af regionens husstande og virksomheder. Men der er stadig sorte huller, hvor 4-7.000 boliger ikke har adgang til internet.

En aldrende region med flere børn og ældre, men færre unge

Over de næste 10 år stiger antallet af ældre. I 2035 er der 40.000 flere ældre over 65 år i regionen. Samtidig mindskes antallet af unge 15-18 årige med 18% i 2030. Det kan ændre behovet på alt fra boliger, pleje, dagtilbud, uddannelser, kulturtilbud og fritidsaktiviteter.

15

stærke bycentre med +10.000 indbyggere og et rigt handels- og kulturliv.

25%

af de 16 - 24 årige i Region Sjælland har dårligt mentalt helbred.

+300.000

er medlem af de mere end 750 idrætsforeninger, som ligger i Region Sjælland.

IV L V V T E D

Den grønne omstilling skal leve lokalt

For at være en attraktiv region må vi styrke og dyrke den grønne omstilling og værne om vores fortræffeligheder i byerne og på landet. Vi skal udvikle nye bæredygtige boformer, skabe lokale og smarte defællesskaber samt udvikle sunde og klimavenlige fødevarer og energiløsninger.

Der er brug for at styrke samspillet imellem mennesker, miljø og natur, så vi får mere biodiversitet, et bedre hav-, havne- og vandmiljø, og så vi øger glæden ved og tilgængeligheden til naturen.

Der skal være gode vilkår for at bo, arbejde og drive virksomhed i hele regionen

Vi har fokus på, at der er gode muligheder for at bo, arbejde og drive virksomhed i Region Sjællands byer og landdistrikter. God infrastruktur, adgang til internet, attraktive arbejdspladser og ordentlig offentlig service og handel er vigtige vilkår for bosætningen og virksomhedernes konkurrenceevne.

Region Sjællands handel, service, mødesteder og fællesskaber skal udvikles og styrkes, så de giver levende bymidter og attraktive lokalsamfund. Det skal gøre det attraktivt at flytte til, leve, arbejde og drive virksomhed i hele Region Sjælland.

Borgerne skal kunne leve et sundt liv med kulturoplevelser og høj livskvalitet

Borgerne i Region Sjælland skal have mulighed for at holde sig mentalt og fysisk sunde gennem hele livet.

Vi skal sikre lige adgang til sundhedstilbud for alle borgere i regionen og bruge kunst og kulturen til at skabe oplevelser, identitet og tilhørsforhold. Samtidig skal vi muliggøre, at flere kan være en del af sociale fællesskaber og det lokale kultur- og foreningsliv. Det skal øge livskvaliteten for borgerne, og gøre det attraktivt at bo, leve og besøge regionen.

Strategiske mål

Region Sjælland har to strategiske mål frem mod 2034. De strategiske mål er pejlemærker, som vi styrer efter i de konkrete handlingsplaner for regionale udviklingsmidler og i de partnerskaber og indsatser, som Region Sjælland igangsætter, støtter og deltager i.

2028 - Flere kulturtilbud til borgerne

I 2028 er borgernes kulturforbrug i Region Sjælland på niveau med resten af Danmark

Borgerne i Region Sjælland gør mindre brug af kulturaktiviteterne end i resten af Danmark. I 2021 gjorde en femtedel (21%) af borgerne i Region Sjælland brug af ét eller flere kulturtilbud indenfor kunst, teater, museum, billedkunst og sportsbegivenheder. Til sammenligning var det på landsplan hver fjerde (25%) af borgerne.

Frem mod 2028 vil vi arbejde for at udvikle nye attraktive kulturtilbud og styrke dem vi allerede har, så flere borgere i Region Sjælland gør brug af dem.

2028 - Flere borgere skal have et bedre fysisk og mentalt helbred

I 2028 skal borgernes fysiske og mentale helbred forbedres, så langt flere end i dag oplever, at deres livskvalitet er øget. De seneste år, og især efter COVID19, er særligt den mentale sundhed blevet forværret. Andelen af borgere med dårligt mentalt helbred er steget markant fra 13,6 til 16,8%. Værst ser det ud hos de unge 16-24 årige, hvor hele 26,8 % (22.600 unge) i 2021 oplevede et dårligt mentalt helbred og dermed ikke trives.

2034 - Gode digitale rammevilkår på landet

I 2034 har Region Sjælland Danmarks bedste digitale rammevilkår i landdistrikterne.

Kvaliteten af og adgangen til internet er afgørende for at borgere og virksomheder vælger at flytte til Region Sjællands landdistrikter. Frem mod 2034 vil vi arbejde for, at Region Sjælland har Danmarks bedste digitale rammevilkår med adgang til gigabit-hastigheder for alle borgere og virksomheder. I 2023 havde 98% af husstande og virksomheder i Region Sjælland adgang til bredbånd på mindst 100/30 Mbit/s download og upload. 91% havde adgang til 1/1 Gbit/s.

”Udover at gøre noget godt for tilflytningen og borgernes livskvalitet, kan kulturaktiviteterne også bidrage til områdets økonomi ved at tiltrække turister og besøgende, skabe arbejdspladser og handel og sikre indkomst til kulturaktørerne”

Morten Frølund
Ph.d.-studerende ved Center for
Landdistriktsforskning

DEN KOMPETENTE REGION

T
E
M
A

Borgerløfte #3
Flere borgere får en
uddannelse tæt på

DM i Skills 2023. Foto: Søren Schnoor, SkillsDenmark

Mere uddannelse til flere

Drømmeuddannelsen findes i Region Sjælland. Her er korte, mellemlange og lange videregående uddannelser inden for stort set alle brancher og fagområder. Sigter man efter svendebrevet er her en bred palette af erhvervsuddannelser. Studenterhuen kan opnås på et af regionens mange gymnasiale tilbud. Søger man som ung eller voksen at opkvalificere sine kompetencer eller måske tage en hel uddannelse, så tilbyder professionshøjskolen, erhvervsakademiet, VUC'erne og universiteterne gode muligheder for videre uddannelse.

Foruden kvalitetsuddannelser byder Region Sjælland på studiemiljøer, som ofte er mindre og mere nære end dem i landets største studiebyer. Mange af regionens uddannelser er placeret i de mindre provinsbyer, tæt på de unge, og har et tæt samspil med de omkringliggende arbejdspladser. Det skaber lokal tilknytning for de studerende, styrker praksisforståelsen og bygger bro til arbejdslivet.

De gode uddannelsesmuligheder betyder, at Region Sjælland allerede har mange dygtige hænder og kloge hoveder. Men med færre unge i fremtiden og massiv mangel på særligt faglærte og arbejdskraft inden for velfærdsprofessionerne, STEM og den bæredygtige udvikling, er der behov for endnu flere.

Samtidig har mange 20-30 årige i regionen haft svært ved at fortsætte på en uddannelse efter grundskolen. Denne gruppe har brug for en hjælpende hånd for at komme godt videre i uddannelse og job.

Sammen skal vi arbejde på at skabe mere uddannelse til flere og styrke brobygning og alliancer på tværs af uddannelser, så endnu flere opnår de kompetencer, der er brug for - nu og i fremtiden

Løfte uddannelsesniveaut så flere får en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Øge rekrutteringen til de uddannelser, hvor der er særlig mangel (velfærds-, STEM- og bæredygtighedsområdet).

Synliggøre det attraktive ved uddannelsesmiljøerne, så flere vælger at tage deres uddannelse i regionen.

REGION SJÆLLAND VIL

Centrale potentialer i Region Sjælland

Unge voksne uden uddannelse er en uudnyttet ressource

Region Sjælland har mange ufaglærte unge voksne. De udgør en uudnyttet ressource for arbejdsmarkedet. Med de rette indsatser kan vi sikre, at flere får en relevant uddannelse, der matcher behovet for arbejdskraft.

Det særlige sjællandske studiemiljø

Studiemiljøerne i Region Sjælland har et særligt DNA. De er ofte små, præget af nærhed og stærkt forankret i lokalområdet. Ved at synliggøre det unikke og særegne studieliv, som regionen kan tilbyde, er der potentiale for at tiltrække og fastholde flere unge i regionen.

Udvikling af styrkepositioner

I Kalundborg er det lykket at opbygge en styrkeposition inden for Life science. Uddannelserne matcher områdets behov for arbejdskraft inden for bioteknologi. Virksomhederne kan nu tiltrække højt specialiserede medarbejdere. Det viser, at der er potentiale for at udvikle flere styrkepositioner i Region Sjælland.

Centrale udfordringer i Region Sjælland

Lavt uddannelsesniveau

Region Sjælland har det laveste uddannelsesniveau blandt alle regionerne i landet. Den største andel af 15-64 årige er ufaglærte (38%), og andelen af borgere med en lang videregående uddannelse er kun omkring halv så stor (7%) som andelen på landsplan.

Mange unge flytter væk for at studere

Flere borgere flytter til Region Sjælland end væk fra regionen. Men hvert år flytter flere tusinde unge ud af regionen. De fleste har afsluttet en gymnasial uddannelse og forlader regionen for at starte på en videregående uddannelse i større byer uden for regionen.

Faldende ungdomsårgange

I 2030 vil der være 18% færre 15-17 årige i Region Sjælland sammenlignet med i 2022. Det er en reduktion, der svarer til over 200 gymnasieklasser. Færre unge kan true uddannelsesdækningen i regionen, fordi elevgrundlaget mindskes.

”Der skal være et fokus på at få flere studerende til at blive i regionen, og gøre det attraktivt i samspil med virksomhederne”

Rasmus Frimodt
Rektor, Zealand Sjællands
Erhvervsakademi

28%

Af de 25-årige i Region Sjælland har ikke fuldført en ungdomsuddannelse.

+4000

20-24 årige flytter årligt væk fra Region Sjælland.

101

Forskellige videregående uddannelser findes i Region Sjælland fordelt på otte byer.

Udviklingsstrategi

Flere borgere skal sikres uddannelser og kompetencer til den grønne omstilling

Der skal være fokus på at tiltrække flere unge til uddannelser, der understøtter den grønne omstilling i Region Sjælland. Samfundet har brug for grønne og bæredygtige løsninger.

Det kræver, at flere tager en teknisk erhvervsuddannelse eller en videregående uddannelse inden for STEM-fagene: Naturvidenskab, teknik, ingeniørfag eller matematik.

Regionale virksomheder og den offentlige velfærd skal sikres mere kvalificeret arbejdskraft

For at imødekomme efterspørgslen på kvalificeret arbejdskraft er det nødvendigt, at alle, der kan, får en kompetencegivende uddannelse. Der mangler faglærte, specialister og højtuddannet arbejdskraft til de regionale styrkepositioner.

Region Sjællands uddannelses tilbud skal udvikles, så de matcher kompetencebehovet hos virksomheder og på velfærdsområdet. Herudover skal regionens gode muligheder for at bo og leve være med til at tiltrække flere kvalificerede medarbejdere fra ind- og udland.

Uddannelserne skal være attraktive og fleksible for unge og voksne i hele regionen

Der er brug for mere uddannelse til flere i Region Sjælland. Region Sjællands unge skal kende de mange uddannelses tilbud og finde det attraktivt at tage deres uddannelse i regionen. De sjællandske studiemiljøer skal styrkes, og der skal sikres mere sammenhængende, og fleksible uddannelser, der har fokus på trivsel og tilhørsforhold.

Der er brug for fleksible uddannelsesmuligheder, i og på tværs af regionens uddannelser, der gør det nemmere at uddanne sig hele livet, så flere kan opnå selvforsørgelse og stabil tilknytning til arbejdsmarkedet.

Foto: Artem Podrex, Pexels

Strategiske mål

Region Sjælland har to strategiske mål på uddannelsesområdet frem mod 2034. De strategiske mål er pejlemærker, som vi styrer efter i de konkrete handlingsplaner for regionale udviklingsmidler og i de partnerskaber og indsatser, som Region Sjælland igangsætter, støtter og deltager i.

2028 - Mere veluddannet arbejdskraft

I 2028 tager flere en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse i Region Sjælland. Flere opkvalificeres løbende i deres arbejdsliv, så de vedvarende har de kompetencer, der er brug for.

I Region Sjælland er uddannelsesniveaut lavt sammenlignet med landsgennemsnittet. I dag har Region Sjælland 38% ufaglærte 15-64 årige. Frem mod 2028 skal andelen af ufaglærte nedbringes til 36%, så Region Sjællands andel af ufaglærte er på niveau med resten af Danmark.

2034 - Flere unge med en uddannelse

I 2034 har 85% af de 25-årige i Region Sjælland en ungdomsuddannelse - mod 72% i 2023.

I Region Sjælland er der for mange unge, som ikke kommer videre i uddannelsessystemet efter grundskolen. Frem mod 2034 skal 85% af de 25-årige i Region Sjælland derfor have en ungdomsuddannelse.

”Det er vigtigt, at vi i regionen er selvforsynende, når det kommer til de uddannelser, der er brug for på Region Sjællands arbejdsmarked. Vi skal samarbejde på tværs af uddannelsesinstitutioner – og med virksomheder, kommuner og regionen – så vi får skabt det rigtige uddannelseslandskab.

Uddannelse skal understøtte regionens udvikling og skal tilbyde de bedste uddannelsesmuligheder til regionens borgere, både de unge og de lidt ældre”.

Camilla Wang
Rektor, Professionshøjskolen Absalon

DEN SAMMENHÆNGENDE REGION

T
E
M
A

Borgerløfte #12
Infrastrukturen styrker borgernes
mobilitet med grønne transportløsninger

Grøn og attraktiv mobilitet

Overalt i Region Sjælland findes muligheder og oplevelser. Uanset hvorhen man skal rejse, er det ambitionen at sikre attraktive og klimavenlige betingelser for den trafik, som binder regionen sammen.

Geografisk består Region Sjælland af spredte købstæder, landsbyer og landområder tæt på hovedstaden. Vi er den region i Danmark, hvor pendlerne transporterer sig længst til arbejde eller uddannelse.

Fremkommeligheden i den daglige trafik er derfor helt afgørende for at skabe lige adgang til job, uddannelsesmuligheder, fritidsaktiviteter, handelsliv og sundhedstilbud. Regionens vejnet og mange regionale buslinjer og lokalbaner er en livsnerve for mange lokalsamfund.

For nogle kan det være en udfordring at tage tog, bus eller cykel i dagligdagen, og bilen er ikke altid et bedre alternativ, når der er tung trafik på vejene. På grund af de lange afstande og rejsetider i regionen kan det være svært for virksomhederne at tiltrække arbejdskraft og for den enkelte at få hverdagen til at hænge sammen.

For at Region Sjælland kan have levende lokalområder både i land og by samt gode forhold for pendlere, er det vigtigt, at vi samarbejder for at forbedre infrastrukturen og udvikler smarte, attraktive og grønne mobilitetsløsninger.

Roskilde Station. Foto: Region Sjælland

REGION SJÆLLAND VIL

Skabe fleksible og sammenhængende mobilitetsløsninger.

Sætte fart på den grønne omstilling af busser og lokaltog.

Forbinde regionens trafikale knudepunkter, så det er hurtigt og nemt at transportere sig i hele regionen.

Centrale potentialer i Region Sjælland

Fremtidens elbiler, busser og tog gør det attraktivt at rejse grønt

Både vejnet, statsbaner og lokalbaner bliver opgraderet i disse år. Muligheden for at oplade el-køretøjer udbredes til flere dele af regionen. Togbetjeningen bliver hurtigere og mere pålidelig og moderne elektriske busser forbedrer kvaliteten i den kollektive trafik.

Nye digitale løsninger forbedrer mobiliteten

Digitale løsninger baner vejen for en ny type mobilitet, som vil fungere bedre end den traditionelle rute-trafik. Samkørsel, delekøretøjer og fleksibel behovsdrivet transport kan supplere busser og tog – især uden for byerne, hvor den kollektive trafik har svære vilkår.

Mobilitet starter med lokalt engagement

Lokale ildsjæle er optaget af at løse de trafikale udfordringer i Region Sjælland. Offentlige myndigheder, civilsamfund, erhverv og trafikelskaber samarbejder om at skabe lokalt forankrede og borgernære mobilitetstilbud.

Centrale udfordringer i Region Sjælland

Stigende vejtrafik udfordrer den grønne omstilling af transporten

Region Sjællands klimaregnskab viser, at CO²-udledninger fra regionens transport er uændret fra 2010 og frem til 2018. Selvom bilerne bliver grønnere, stiger antallet af biler i regionen og der køres længe strækninger.

Færre passagerer i den kollektive trafik

I 2023 var passagertallet i den kollektive trafik 10% lavere end før coronakrisen. Både kommunale og regionale buslinjer nedlægges, når økonomien ikke hænger sammen. Færre afgangene går udover passagertallet i de resterende busser og tog. På den måde skabes en ond spiral, som udfordrer opretholdelsen af sammenhængende kollektiv trafik i regionen.

Lange afstande på tværs af land og by udfordrer tilgængeligheden

Region Sjællands borgere er dem, der pendler længst i Danmark. I 2021 havde over 60.000 beskæftigede i Region Sjælland over 50 km til arbejde. De lange pendlerafstande gør sig også gældende for unge på regionens uddannelser. Det giver udfordringer med trængsel og svær tilgængelighed.

70%

Af borgernes bilture i Region Sjælland er ærinde- og fritidskørsel.

+100.000

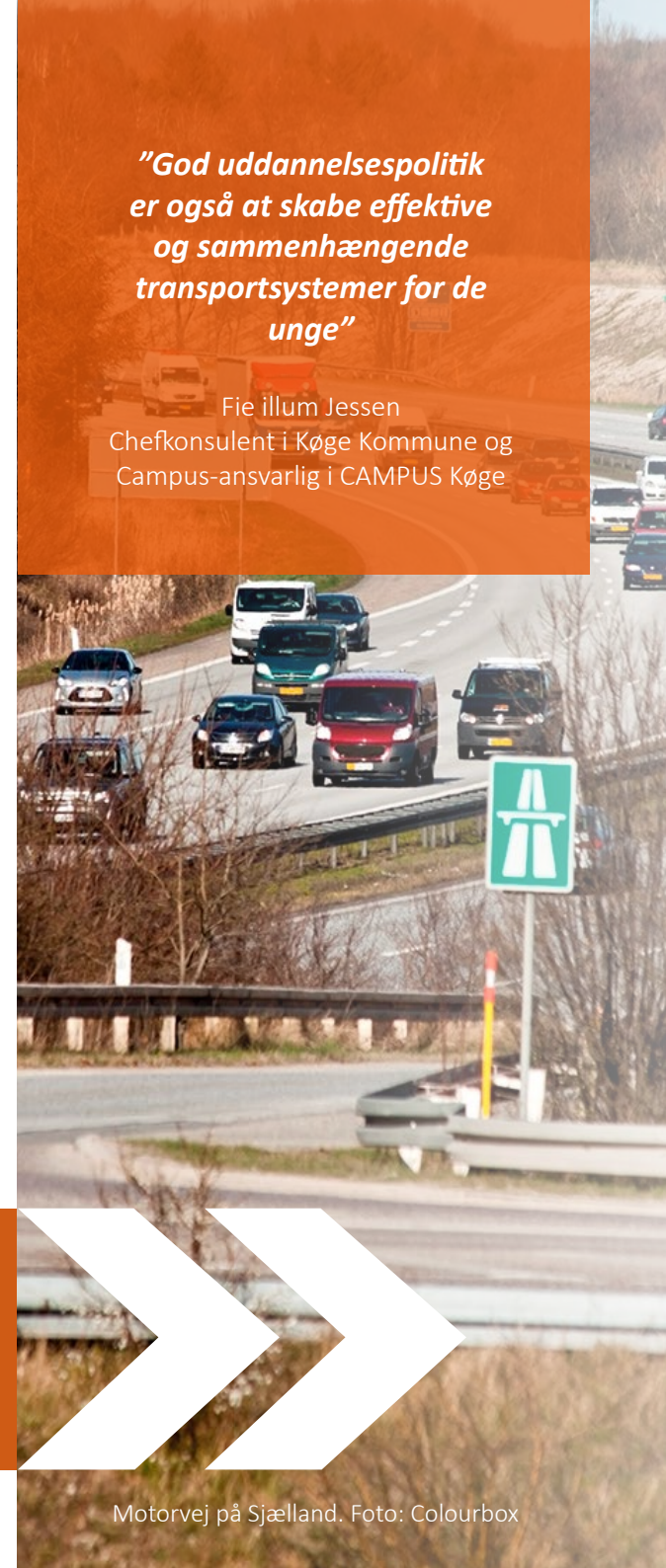
Pendler dagligt mellem Region Sjælland og Region Hovedstaden.

62%

Af passagererne i den kollektive trafik er unge under 30 år.

”God uddannelsespolitik er også at skabe effektive og sammenhængende transportsystemer for de unge”

Fie Illum Jessen
Chefkonsulent i Køge Kommune og
Campus-ansvarlig i CAMPUS Køge

Motorvej på Sjælland. Foto: Colourbox

Udviklingsstrategi

Mobilitet og grøn omstilling skal gå hånd i hånd

Vi vil styrke de grønne transportvaner og udrulle grønne drivmidler i Region Sjællands transport. Regionens bus-, tog- og biltrafik skal være klimaneutral og emissionsfri. Derfor satser vi på en ambitiøs omstilling til elektriske transportformer.

Vi vil samtidigt arbejde for, at adgang til egen bil ikke er en forudsætning for at bo og være ung i Region Sjælland. Derfor skal vi skabe et stærkt samspil mellem bus, tog, (el) cykel og samkørsel.

En sammenhængende infrastruktur skal fremtidssikre regionen

Den trafikale infrastruktur i Region Sjælland skal forbedres og udbygges. Både så den er sammenhængende, attraktiv og tidssvarende for borgere og virksomheder. Det forudsætter gode vejforbindelser og parkeringsforhold, som understøtter fremtidig vækst og udvikling.

Busser og tog skal forbinde de store trafikale knudepunkter i det kollektive hovednet i hele Region Sjælland. Mellem byerne skal borgerne mødes af pålidelig service fra morgen til aften. Et attraktivt hovednet skal afhjælpe trængslen på vejene samt sikre, at der er økonomi til de mindre busruter og togafgange. De er ofte en livsnerve for borgerne i landdistrikterne.

Borgerne skal opleve trafikale tilgængelighed

Vej, stier og jernbaner skal binde Region Sjælland sammen på tværs af land og by. Vi skal huske både pendlere og fritidsrejsende – og gøre det nemt at færdes uanset alder.

De steder hvor den kollektive trafik har svære vilkår, vil vi gennem lokale partnerskaber udvikle nye, fleksible mobilitetsløsninger. Det skal øge tilgængeligheden, så det er nemt og hurtigt at komme til uddannelse, arbejde og fritidsinteresser, samt til regionens hospitaler og sundhedstilbud.

Foto: Region Sjælland

Strategiske mål

Region Sjælland har to strategiske mål for den kollektive trafik frem mod 2034. De strategiske mål er pejlemærker, som vi styrer efter i de konkrete handlingsplaner for regionale udviklingsmidler og i de partnerskaber og indsatser, som Region Sjælland igangsætter, støtter og deltager i.

2030 - Maksimalt én times rejsetid på tværs af Sjælland

I 2030 skal rejsetiderne på af tværs Sjælland være højst én time.

Det skal være attraktivt, nemt og hurtigt at bruge den kollektive trafik i Region Sjælland. Den sjællandske time-model er en ambition om, at det maksimalt må tage én time med toget til København fra Kalundborg og Nykøbing Falster. I 2030 skal vi være tæt på at have realiseret timemodellen.

Samtidig vil vi undersøge, om timemodellen kan udbredes til flere dele af Sjælland og omfatte vejnet, bus og lokalbaner. Timemodellen skal øge antallet af rejsende til hovedstaden og på tværs af regionen.

2034 - 100% grøn kollektiv trafik

I 2034 kører alle Region Sjællands busser, lokaltog og flextrafik klimaneutralt og emissionsfrit.

Vi skal understøtte, at flere borgere i Region Sjælland rejser grønt og miljøvenligt. Region Sjællands dieselbusser og dieseltog skal udskiftes med grønt materiel. Vi skal også omstille regionens flextrafik, så alle i Region Sjællands offentlige og egne trafiktilbud kører klimaneutralt og emissionsfrit i 2034.

”Vi skal følge med udviklingen og fremtidens udfordringer. Der kan opstå nye krav til transport, kollektiv trafik, infrastruktur og lignende, og der skal vi være foran og forudse de behov, før de opstår”

Heino Knudsen
Formand for Regionsrådet, Region Sjælland

DEN GRØNNE REGION

T
E
M
A

Borgerløfte #10
Borgerne møder
bæredygtige løsninger
tæt på

Grønne løsninger på fremtidens udfordringer

Vi har et fælles ansvar for at passe på vores klima, natur og miljø.

Klimaforandringerne bliver mere og mere tydelige med ekstremt vejr som tørke, skybrud og oversvømmelser. Det rammer også Region Sjællands byer og borgere.

Størstedelen af vores kommuner er i risiko for at blive oversvømmet. Her, og i resten af regionen, er det afgørende med grønne og holdbare løsninger, der kan forebygge klimaforandringerne og skabe tryghed for borgerne i de udsatte lokalsamfund.

Region Sjælland er storleverandør af råstoffer som sand, grus og sten til anlægs- og byggeprojekter på hele Sjælland. Det er ikke uden konsekvenser. Vi løber tør for visse råstoffer i undergrunden inden for en 30 årig periode, og indvindingen i råstofgravene belaster naturen og klimaet og er til gene for de borgere, som bor tæt på.

Vand er en anden kostbar naturressource, vi skal værne om og bruge med omtanke. Grundvandet er overudnyttet i store dele af regionen, og flere steder er pesticider, PFAS og andre forureningskilder en trussel mod vores drikkevand og borgernes tryghed og sundhed.

For at sikre en bedre balance mellem mennesker, miljøet og klimaet, må vi samarbejde på tværs af interesser om skabe de nødvendige grønne løsninger og forandringer for fremtiden.

Reducere CO²-udledning og styrke grøn omstilling indenfor arealanvendelse, klimatilpasning og vedvarende energi.

REGION SJÆLLAND VIL

Bekæmpe forurening af drikkevandet og skabe mere natur og biodiversitet.

Mindske forbruget af råstoffer og øge genanvendelsen af naturressourcer og plastemballage.

Centrale potentialer i Region Sjælland

Udvikling af en grøn fødevareregion

Ca. 70% af Region Sjællands areal dyrkes. Andelen er væsentlig højere end landsgennemsnittet. Det giver unikke muligheder for at dyrke nye og økonomisk attraktive afgrøder, samt teste grundlaget for lokal forarbejdning af de nye afgrøder.

Natur, biodiversitet og rekreative muligheder på store områder

Hvert år frigiver Region Sjælland ca. 100 hektar færdiggravede råstofgrave. Det er store og særlige arealer, som kan fremme biodiversitet og skønne naturområder. Og det er arealer, som kan give rekreative muligheder for regionens borgere og besøgende.

Power-to-X, kan blive en drivkraft for brug af rensed spildevand i stedet for rent grundvand

Vand skal under alle omstændigheder renses, før det kan benyttes i det fremtidige energisystem Power-to-X. Det kan give incitament for et samarbejde imellem industrien og vandsektoren om at levere spildevand til Power-to-X, så der spares på grundvandsressourcen.

Centrale udfordringer i Region Sjælland

Overbelastning af El-nettet

På Lolland-Falster og Sydsjælland produceres der i dag mere strøm, end der forbruges. En tendens der forventes at fortsætte. Samtidig stiger forbruget i de tættere befolkede områder i regionen, og der skabes en overbelastning af nettet, når energien skal transporteres gennem systemet.

Færre råstoffer i fremtiden og flere gener for borgerne

Råstoffer findes i Region Sjælland men i en begrænset mængde. Det stiller krav til, hvordan vi bruger særligt de jomfruelige råstoffer på en ansvarlig og cirkulær måde. Samtidig rykker graveområderne efter råstoffer tættere på beboelser og skaber gener for de borgere, som bor tæt på.

Mangel på alternativer til rent vand

Der er et stort behov for rent vand til borgere og virksomheder. Grundvandet er derfor overudnyttet i store dele af regionen- og herudover er det forurennet med pesticider mange steder. Samtidig forventes det, at den grønne omstilling vil øge presset med behovet for store mængder af ultrarent vand til nye grønne teknologier som eksempelvis Power-to-X.

”Vi skal fortsætte med at omlægge Region Sjællands udtjente råstofgrave til nye naturområder. Når vi graver efter grus omdannes intensivt dyrket landbrugsarealer til næringsfattige naturarealer og klarvandede ferskvandssøer. Det giver et stort løft til biodiversiteten, da fortrængte dyre- og plantearter finder gode livsbetingelser i de forladte grave”

Lars Møller Nielsen
Teknisk chef, NCC Industry A/S

2 ud af 3

kommuner i Region Sjælland er truet af oversvømmelser, når ekstremt vejr rammer regionens kyster.

80%

af den indvinding som sker på land i hele Sjælland indvindes i Region Sjællands geografi.

75%

af de 12 grundvandområder, der findes i Region Sjælland er enten en fuldt- eller overudnyttet ressource.

DET VIL VI

Helhedsorienterede og holdbare løsninger for vores miljø, natur og klima

Vi skal styrke den grønne omstilling og bruge vand og råstoffer med omtanke. Det kræver, at vi fremmer grønne løsninger indenfor klimatilpasning, indvinding af råstoffer, vedvarende energi og grundvandsbeskyttelse, så de begrænsede arealer i regionen udnyttes koordineret og helhedsorienteret. Det skal fremtidssikre Region Sjællands naturområder og biodiversitet, øge genanvendelsen og reducere CO²-udledningen.

Økonomiske interesser og hensynet til natur, miljø og klima skal tænkes sammen

Region Sjælland skal frigøre sig fra høje energipriser og være nettoeksportør af lokalproduceret vedvarende energi. Mulighederne i den grønne omstilling skal vi udnytte til at skabe nye arbejdspladser og bæredygtige cirkulære løsninger. Og ved anlægsprojekter skal vi øge incitamentet til at genanvende materialer på stedet, transportere mindre og bygge mere energi- og klimavenligt.

Vi skal styrke initiativer og adfærd, så vi genbruger mere og nedbringer ressourceforbruget til glæde og gavn for vores natur, miljø, klima og økonomi. Det gælder også rent vand, som er en kostbar ressource, der i højere grad skal bruges til drikkevand, mens der skal findes alternativer til øvrige formål. Samtidig skal vi understøtte opkøb af færdiggravede råstofarealer til brug for særlige naturtyper og rekreative formål.

Borgerne skal have gavn af den grønne omstilling og naturressourcerne

Brugen af naturressourcer, såsom råstoffer, vand og energi skal koordineres klogt og anvendes, så de gavner flest. Borgerne skal have adgang til rent vand og lokal, grøn energi, som er til at betale.

Der er brug for at styrke borgernes engagement til de lokale vandforsyninger, så det er attraktivt at benytte og beskytte den tilhørende jord. Samtidig skal den grønne omstilling skabe nye muligheder og naturværdier i landdistrikterne. Og de steder, hvor klimaforandringerne kan ramme, skal vi fremtidssikre vores udsatte boligområder og lokalsamfund.

Strategiske mål

Region Sjælland har tre strategiske mål for, hvordan vi styrker den grønne omstilling mål frem mod 2032. De strategiske mål er pejlemærker, som vi styrer efter i de konkrete handlingsplaner for regionale udviklingsmidler og i de partnerskaber og indsatser, som Region Sjælland igangsætter, støtter og deltager i.

2030 - Mindre CO²

I 2030 er udledningen af CO² i Region Sjælland reduceret med 70%.

Udledningen af CO² skader klimaet og medfører katastrofale forandringer for vores klode. Region Sjælland vil styrke den grønne omstilling, så vi i 2030 har reduceret CO²-udledningen med 70% i forhold til niveauet i 1990.

2030 - Mere genanvendelse af plastik

I 2030 er genanvendelsen af plastik i Region Sjælland øget til 55%.

Plastik forurener naturen og er til skade for vores miljø og klima. Frem mod 2030 vil Region Sjælland genanvende 55 % af plastemballage. Det svarer til EU's målsætning på området.

2032 - Bedre genanvendelse af råstofsressourcerne

I 2032 skal 20% af Region Sjællands råstofforbrug være dækket af genanvendte råstoffer og alternative materialer. Hvis vi også skal have ressourcer nok i fremtiden til byggeri og anlægsprojekter, er der behov for at reducere forbruget af de primære råstoffer som sand og grus.

Frem mod 2032 skal vi fremme cirkulær økonomi og genanvendelse, så 20% af Region Sjællands råstofforbrug kommer fra alternative materialer som eksempelvis overskudsjord og byggeaffald.

***”Klimaet har brug for en hurtig
dekarbonisering og en dyb
systemtransformation”***

Tue Damsø
Seniokonsulent, Concito

DEN INTERNATIONALE FEMERN BÆLT REGION

T
E
M
A

Borgerløfte #3
Flere borgere får
en uddannelse tæt på

Borgerløfte #11
Borgerne oplever en
attraktiv og grøn region

Borgerløfte #10
Borgerne møder bæredygtige løsninger tæt på

Borgerløfte #12
Infrastrukturen styrker
borgernes mobilitet med
grønne transportløsninger

En grænseregion som vil vækst og udvikling

I 2029 står Femern Bælt-forbindelsen klar, og Region Sjælland får landfast grænse til Tyskland. Til den tid vil turen over Femern Bælt tage 7 minutter med tog og 10 minutter med bil. Det betyder, at Region Sjælland får en grænsegeografi, der ligger i hjertet af Europa.

I Region Sjælland ser vi Femern Bælt-forbindelsen som løftestang for hele geografien. Forbindelsen giver helt nye vækst- og udviklingspotentialer, som vi i fællesskab skal gribe og omsætte til gavn for regionens borgere og virksomheder.

Femern Bælt-forbindelsen afkorter rejsetiden. Men for at borgerne kan udnytte de mange muligheder, skal vi gøre det nemt og tilgængeligt at bevæge sig på tværs af den dansk-tyske grænse uden unødige barrierer. Vi ser ind i en fremtid, der tilbyder nye måde at rejse på og hvor unge mennesker i praksis vil opleve, at de får adgang til en bredere vifte af uddannelsesmuligheder i grænseregionen. De grønne styrkepositioner vi har i regionen skal forstærkes. Der bliver helt nye muligheder for at forbinde grønne brancher og virksomheder, så de kan levere cirkulære og grønne løsninger til omverdenen. Vi ser et arbejdsmarked, der reelt kan blive langt større, hvis vi kommer i mål med at sikre let bevægelighed af både arbejdskraft og viden.

For at lykkes med at skabe varig udvikling, som rækker længere end gevinsterne ved anlægsfasen, er det afgørende, at borgere og virksomheder oplever de mange fordele, der knytter sig til én samlet Femern-geografi. Den positive udvikling er godt i gang. Men der er brug for et vedholdent fokus samt virksomme og langsigtede indsatser for at indfri de mange potentialer - når to geografier vokser sammen til én.

Sikre en integreret grænsegeografi, hvor borgere, virksomheder og ydelser kan bevæge sig gnidningsløst.

REGION SJÆLLAND VIL

Bygge mental og kulturel bro til Tyskland med fremspringet af den faste Femern-forbindelse.

Skabe en klimaneutral og emissionsfri transportkorridor.

Centrale potentialer i Region Sjælland

En dynamisk grænsegeografi med tilgængelighed og sammenhæng

Med 7-10 minutters rejsetid over Femern Bælt øges interaktionen på tværs. Borgernes mulighed for, og adgang til uddannelse, arbejde og oplevelser på tværs af grænsen øges markant. Samtidig øges mulighederne for virksomhedsrettede samarbejder.

Varige udviklingsperspektiver

Beslutningen om fastholdelse af produktionsfaciliteterne i Rødby bevarer både direkte og afledte jobs i geografien. Det vil sikre øget bosætning, fastholdelse af viden og udbygning af tilbud til borgerne.

Øget samspil med grønne brancher.

De grønne brancher står stærkt på såvel dansk, som tysk side og er et erhverv i vækst. 35% af danske virksomheder inden for cirkulær økonomi var i 2021 placeret i Region Sjælland. Grænsegeografien kan blive pionerregion for den grønne omstilling og udvikle løsninger til hele verden.

Centrale udfordringer i Region Sjælland

Mere end et springbræt

Den faste Femern Bælt-forbindelse forbinder to grænsegeografier, hvor vækst og udviklingsraterne er lavere end de nationale gennemsnit. Geografien skal yde en målrettet indsats, hvis der skal skabes mere end en transitkorridor på vej til og fra det europæiske kontinent og metropolerne.

Tekniske grænsebarrierer

Integration og sammenhængskraft over Femern Bælt er afhængig af udefra givne rammer, som nationale lovgivninger og fastsættelse af takst for gennemfart i den færdige tunnel. Det kræver indsats og vilje på mange niveauer at fjerne tekniske barrierer, så de ikke bliver en stopklods for udviklingen.

Sprog og eksport

Sproget er et centralt værktøj og en vigtig markør for samarbejdet med Tyskland. I Danmark er det tyske sprog i frit fald og ofte en barriere for samarbejde. Tyskland er Danmarks største eksportmarked. Mere end 10.000 danske virksomheder eksporterer til Tyskland, og står for ca. 115.000 danske arbejdspladser.

”Mit Englisch kommt man durch – mit Deutsch kommt man weiter. Sproget åbner døre og gør udebane til hjemmebane i samarbejdet med Tyskland”

Lykke Friis
Direktør for tænketanken Europa og fhv. minister

1 mia. kr

i afledte samfundsøkonomiske gevinster, som følge af den faste forbindelse over Femern Bælt fra 2030.

58%

stigning i antallet af rejser over Femern Bælt. Fra 8,6 til 13,6 mio. passagerer årligt i 2030.

204%

stigning i pendlerture over grænsen til og fra arbejde. Fra 400.000 til 1,2 mio. rejser årligt fra 2030.

VI L V E T D

Femern Bælt Regionen skal være et europæisk centrum for grønne løsninger

Vi vil anvende den faste forbindelse som løftestang til at gøre Nordeuropa emissionsfrit. Femern Bælt-forbindelsen forbedrer den østdanske transportakse markant og vil fra start reducere CO²-udledning massivt ved transport. Ambitionen er en klimaneutral og emissionsfri transportkorridor, hvor også tung transport omstilles til skinner, el og brint.

Vi vil samtidig understøtte grænsegeografiens potentiale til at blive en pionerregion for den grønne omstilling, der kan udvikle løsninger til hele verden. Støtte aktivt op om nye teknologier til den grønne omstilling og binde grøn viden sammen på tværs af grænsegeografien.

Udvikling, samhandel og innovation skal præge Femern Bælt Regionen

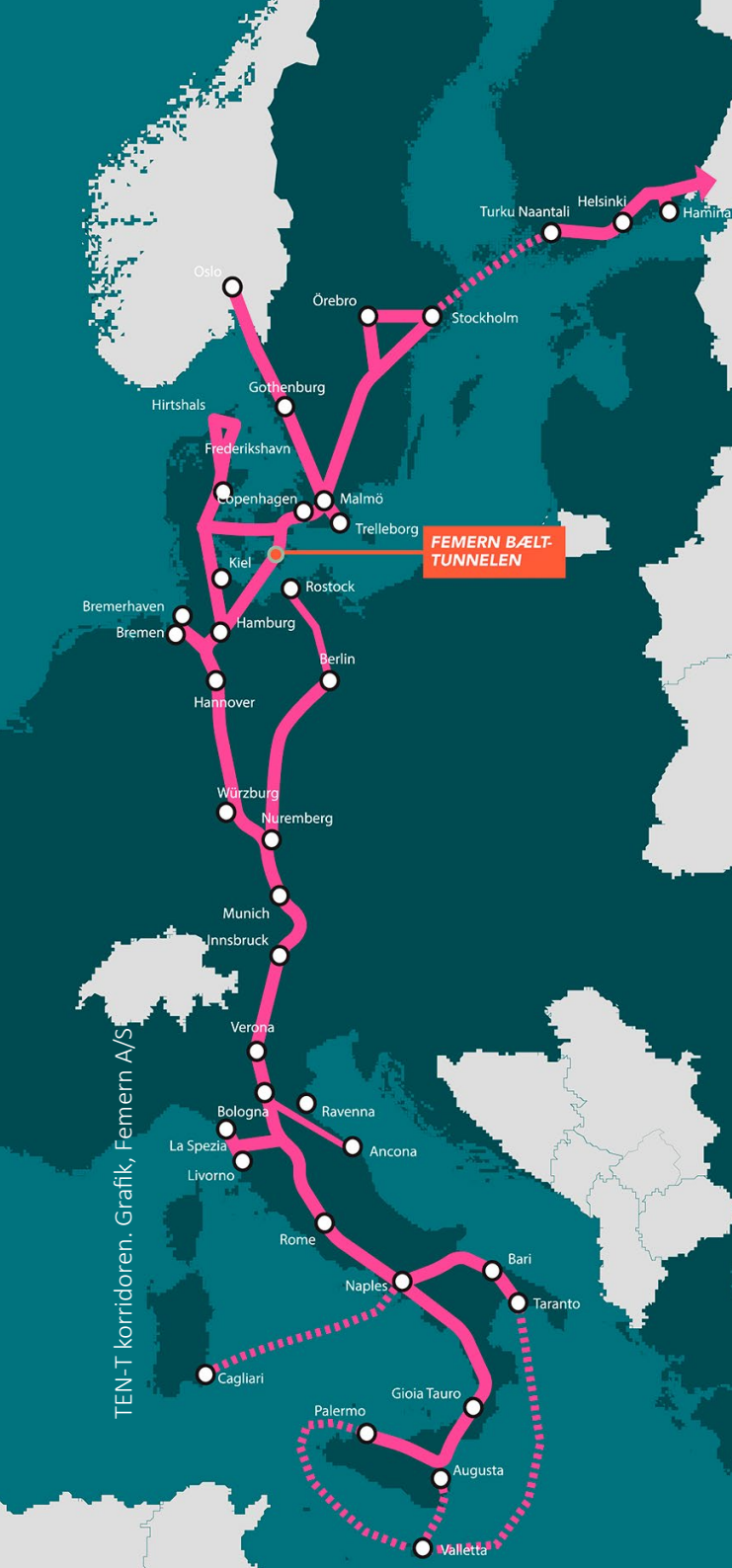
Vi vil nedbryde de barrierer, der forhindrer Femern Bælt-byggeriet i at slå helt igennem som katalysator for vækst og udvikling. Den forbedrede infrastruktur skal øge mobiliteten på tværs af grænsen for både pendlere, virksomheder og unge under uddannelse. Der skal skabes smidige overgange og den kollektive transport skal være sammenhængende og attraktiv. Vi vil forbedre rådgivning til arbejdstagere og virksomheder, der kan udvikle det grænseoverskridende arbejdsmarked samt understøtte udveksling af viden og innovative netværk. Samtidig vil vi intensivere samarbejdet mellem videninstitutioner og arbejde for sproglige og kulturelle kompetencer, som regionens virksomheder efterspørger.

Vi skal skabe flere muligheder for uddannelse, arbejde og oplevelser på tværs af grænserne

Vi vil skabe en integreret grænseregion for alle. Borgere i Tyskland og Danmark skal gnidningsløst kunne tage en uddannelse, arbejde og opleve uden at skele til grænsen. Vi vil sikre gode forbindelser mellem de aktører, der arbejder fokuseret på at skabe lige adgang for borgere og virksomheder. Vi vil understøtte samarbejder og netværk, der er med til at bygge mental og kulturel bro på tværs af geografien. Geografiens borgere skal opleve, at mulighederne bliver flere i takt med, at flere aktører og destinationer rykker fra fjerne til nære.

Strategiske mål

Region Sjælland har to strategiske mål for, hvordan vi styrker Femern Bælt regionen frem mod 2034. De strategiske mål er pejlemærker, som vi styrer efter i de konkrete handlingsplaner for regionale udviklingsmidler og i de partnerskaber og indsatser, som Region Sjælland igangsætter, støtter og deltager i.

2025 - Sammenhængende mobilitet over Femern Bælt

I 2025 er der vedtaget en ambitiøs køreplan for trafikbetjening over Femern Bælt.

Femern Bælt-forbindelsen bliver et trafikalt knudepunkt, som skal servicere såvel den Nordeuropæiske som den lokale og regionale geografi og binde geografierne sammen. Der skal sikres mobilitetsløsninger, som gør transporten over grænsen både attraktiv, tilgængelig og så billig som muligt.

2034 - En integreret grænseregion

I 2034 er Femern Bælt regionen en velfungerende grænseregion for både borgere og virksomheder, hvor landegrænsen ikke udgør en barriere for vækst og udvikling.

I 2034 har antallet af pendlerture over Femern Bælt passeret trafikprognosens estimerede 2,3 mio. Samarbejdet på tværs af grænsen er intensiveret på alle niveauer. Flere unge færdiggør deres uddannelse på tværs af grænsen, og de to arbejdsmarkeder er blevet sammenkoblet til ét. Det reducerer flaskehalse på arbejdsmarkedet og bidrager til øget bosætning og investeringer i Region Sjælland.

FEHMARNBELT DAYS 2023

11-12
JUNI

”Vi skal lære at vokse sammen som region. Vi kommer jo til at ligge lige midt smørhullet mellem Hamburg og Stockholm, og det er et attraktivt sted at være. Det er ikke Danmark eller Tyskland, der vinder, men Danmark OG Tyskland”

Claus Ruhe Madsen
Ministerium for Videnskab, Trafik, Arbejde, Teknologi og Turisme, delstaten Slesvig-Holsten

Sådan laver vi regional udvikling

Region Sjælland tager ansvar for at drive den regionale udvikling fremad. Vi samarbejder på flere niveauer og med forskellige tilgange. På den måde indfrier vi regionens mange potentialer og skaber de nødvendige forandringer, der er brug for nu og i fremtiden.

Sammen med private og offentlige aktører, regionens borgere og nationale og internationale partnere, er vi med til at skabe en region, hvor det er attraktivt at bo, uddanne sig, arbejde og drive virksomhed.

Strategiske partnerskaber

Samarbejde i stærke partnerskaber er en forudsætning for at udvikle Region Sjælland og omsætte strategiens politiske ambitioner og mål til konkrete initiativer og indsatser.

Administrative grænser skal ikke være en barriere for udviklingen af en stærk region. Vi indtager derfor en aktiv rolle i at opsøge nye projekter og samarbejdsmuligheder, som vi kan træde ind i og bidrage til at styrke på tværs af grænser, sektorer og interesser,

Vi rækker ud til relevante partnere lige fra kommuner, interesseorganisationer og lokale foreninger til trafikkselskaber, uddannelsesinstitutioner, lodsejere, forsyningselskaber, kulturaktører og mange flere.

Ambitionen er at gøre en mærkbar og synlig forskel for borgerne i Region Sjælland. For at lykkes trækker vi på hinandens styrker, lokale kendskab, ressourcer og behov til at udvikle regionen. Det er brug for meget politisk vilje og mod for at skabe den positive udvikling.

Conference Day, Fehmarnbelt Days 2023. Foto: Johnny Wichmann

Fundraising og rådgivning

Det kan være en stor udfordring at gennemføre forsknings- og udviklingsprojekter – eller at finde de rette samarbejdspartnere og sikre finansiering til sine projektaktiviteter.

Region Sjællands fondskontor har siden 2020 hjulpet med at skaffe ekstern finansiering via fonde og internationale udviklingspuljer. Det har været med til at løfte de indsatser og udviklingsprojekter, som regionen og dens samarbejdspartnere har sat i gang i regionen.

Foruden indsatser som Region Sjælland selv deltager aktivt i, bidrager fondskontoret med hjælp og vejledning til blandt andet foreninger, organisationer og andre aktører, som ønsker at realisere en projektide og skubbe på den regionale udvikling.

[Klik og læs mere om Region Sjællands Fondskontor](#)

Internationale samarbejder

Med Femern-forbindelse mellem Danmark og Tyskland får vi rig mulighed for at skabe en attraktiv og integreret grænseregion, der rykker landene i Nordeuropa endnu tættere på hinanden. Sammen skal vi videreudvikle initiativer og synliggøre potentialer inden for bl.a. grønne løsninger, samhandel, uddannelse, kultur, arbejdsmarked og andre centrale dagsordener.

Region Sjælland deltager aktivt i de interregionale og internationale samarbejder vi er en del af, herunder:

- STRING som er en politisk medlemsorganisation, der repræsenterer 8 regioner, 5 byer og 14 millioner mennesker i området mellem Hamborg og Oslo.
- Greater Copenhagen som er en samarbejdsorganisation for vækst og udvikling i Nordens største metropolregion med 4,4 mio. indbyggere i Sydsverige og Østdanmark.
- Femern Bælt Komiteen som er et dansk-tysk samarbejde i Femern Bælt regionen i den nære geografi omkring Femern Bælt.
- EU's interreg-programmer som samarbejder på tværs af landegrænser om at løse økonomiske, sociale og miljømæssige udfordringer.
- Greater Copenhagen EU Office i Bruxelles som Region Sjælland, Region Hovedstaden de 46 østdanske kommuner, Københavns Universitet, DTU, CBS og Roskilde Universitet driver i fællesskab. Det skaber stærke nationale og internationale alliancer, projekter, indflydelse og medfinansiering til udviklingen i og af hele geografien.

[Klik og læs mere om Region Sjællands Internationale samarbejder](#)

Udvikling sammen med borgerne

Region Sjælland er til for borgerne. Vi ønsker at få borgernes input til de områder, der direkte påvirker deres hverdag og høre om deres ønsker og drømme for den fremtidige udvikling af regionen.

Det skal være muligt for borgerne at påvirke de politiske beslutninger, så de indsatser og initiativer vi udvikler giver mening, værdi og tryghed for dem.

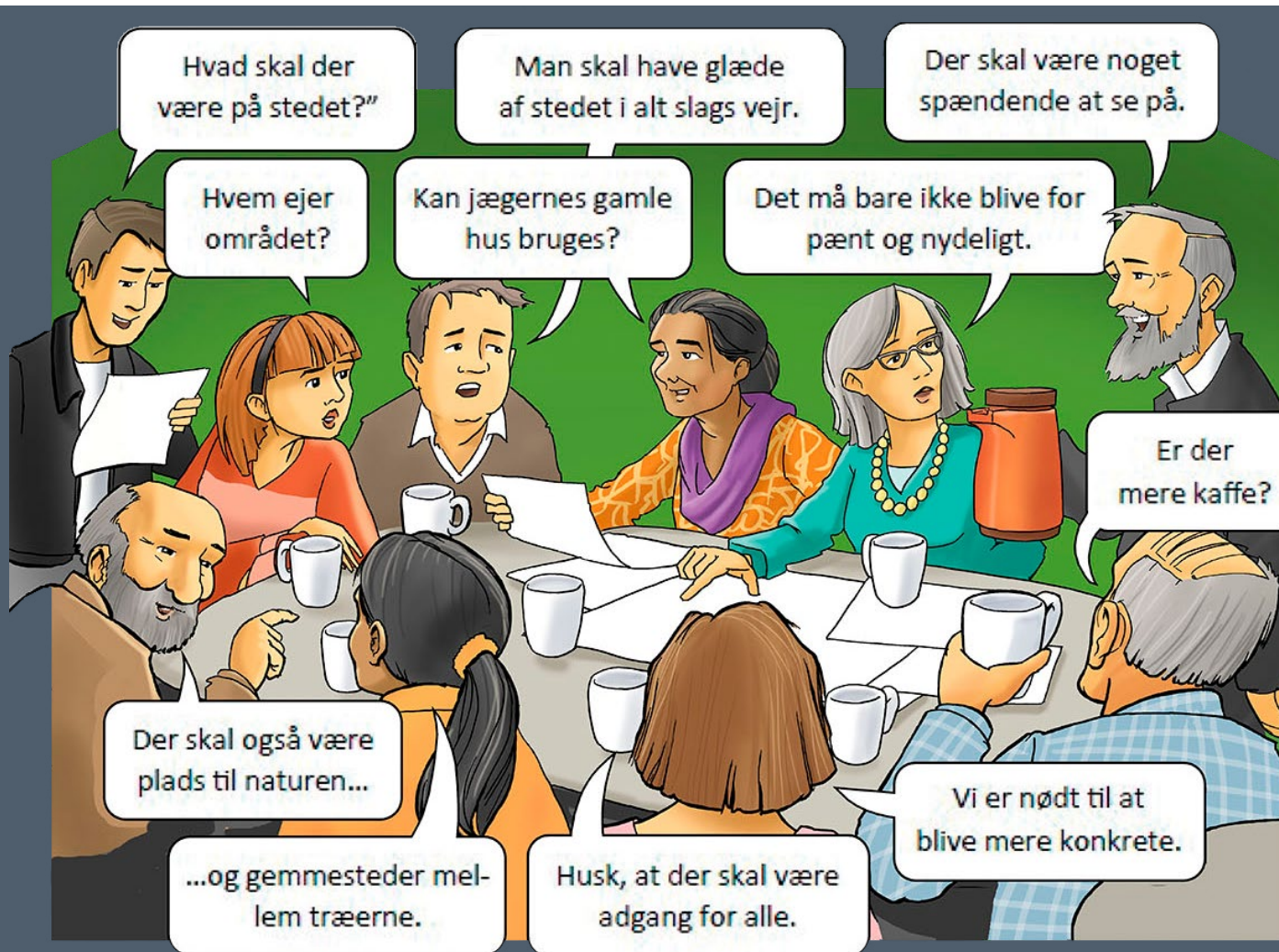
Borgerne skal have adgang til relevant information og viden om de valgmuligheder, som har konsekvenser for deres liv. Og den kommunikation og dialog vi har med borgerne skal være tydelig og involverende. Det er med til at mindske utrygheden, eksempelvis når det handler om forurening af vores jord og drikkevand. Den gode kommunikation øger samtidig borgernes interesse for at præge udviklingen for dem selv og deres medborgere.

Region Sjælland afholder en lang række forskellige arrangementer, workshops og dialogmøder, der involverer borgerne i beslutningerne for den regionale udvikling. Det vil vi fortsætte med at gøre. Samtidig har vi en række nye tiltag i støbeskeen. Vi planlægger eksempelvis at lave en digital platform, hvor borgere kan komme med input, ønsker og drømme til kommende indsatser og projekter.

Handlingsplaner for strategien

Den regionale udviklingsstrategi følges op med handlingsplaner, der udpeger de konkrete indsatser og initiativer, som Region Sjælland vil støtte, sætte i gang og deltage i frem mod 2034.

Fra 2020-2023 samarbejdede Region Sjælland med lokale aktionsgrupper, og kommuner om at skabe 17 udviklingsprojekter rundt om i regionens mindre byer. Projekterne blev til i tæt dialog med borgerne.

LAG Midt-Nordvestsjælland deltog i samarbejdet og fik udviklet en tegneseriefortælling om, hvordan et projekt opstår, realiseres og forankres lokalt i samspil med borgernes ideer og drømme.

REGION
SJÆLLAND

- vi er til for dig

Observatoriet i Brorfelde – en naturvild sciencepark midt på Sjælland.
Foto: Thomas Mørkeberg